Nr. 9.

Warszawa

$\frac{19\ \text{lutego}}{3\ \text{marca}}$ 1866 r.

Wychodzi
w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy
Nowy-Świat 14.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

STAN TARGU I POŁOŻENIE OGÓLNE.

Ogólne polepszenie finansowe na targach europejskich, a szczególnie jednoczesne zniżenie stopy procentowéj przez banki: angielski, francuski i pruski, oddziałało trochę i na naszą giełdę; mianowicie zaś obniżyło się mienne wexlowe: na Berlin o $^3/_{10}$ % (z $124^2/_5$ na $124^1/_{10}$), Londyn — o $^1/_3$ (z 125 na $124^2/_3$), Paryż— o $^2/_5$ (z $126\,/_5$ na $125^4/_5$). Tylko wexle na Wiedeń pozostały bez zmiany—na $122^1/_2$. co dowodzi coraz większego zbliżenia się waluty austrjackiéj do ogólnéj równi: brakuje mało co więcéj jak $1^1/_2$ %.

W papierach publicznych krajowych mało było ruchu, głównie z powodu niezamożności w kapitał rosporządzalny: listy zastawne 1-éj serji nieznacznie się podniosły — o $^1/_{12}$, a 2-éj serji spadły o $^1/_2$ %, tak iż różnica między dwiema serjami wynosi $1^1/$ %.

Głównym obecnie wypadkiem giełdy jest gwałtowne obniżenie pożyczki premjowéj o blisko 12% (z $116^2/_3$ na 105), do czego przyczyniła się w części nowo upoważniona pożyczka premjowa 5%-wa, na tych samych, co 1-sza warunkach, z tém, że zamiast podpisów, obligi mają być przez bank państwa sprzedawane po kursie giełdowym.

Ogólne zebranie akcjonarjuszów banku pruskiego pod prezydencją ministra skarbu, uchwaliło zwiększyć kapitał zakładowy z 15 do 20 milj. talarów. Nowe akcje będą miały poręczone przez rząd $4^1/_2$ %, i zapewne umieszczone będą o 20 % wyżéj *pari*, ze względu na rezerwę 5/m. tal.

Giełda paryska zwróciła się do renty i kolei żelaznych. Koléj północna np., w ciągu tygodnia zyskała 15 fr. (z 1105 na 1120), liońska 20 fr. (z 857 na 877); renta przeszła 69 i dochodzi do 69, 50.

Kredyt ruchomy zajmuje dziś w Paryżu równie publiczność jak giełdę: na posiedzeniu ogólnego zebrania akcjonarjuszów, 12 lutego, uchwalono jednomyślnie zmianę statutu w niektórych punktach, a głównie podwojenie kapitału zakładowego. W raporcie przez Radę zarządzającą złożonym, wykazana została użyteczność téj instytucji, jako uczestniczącéj w wykonaniu główniejszych robót publicznych, a także obszerność i pomyślność operacij, których streszczonym rezultatem dla akcjonarjuszow jest zysk 127 miljonów fr, osiągnięty w ciągu lat 13 od założenia instytucji (w r. 1852); wreszcie propozycja zwiększenia kapitału zakładowego usprawiedliwioną została wzrostem przemysłu i handlu, a stąd i potrzeby kredytu. Jedną z cech charakterystycznych Kredytu Ruchomego jest powołanie drobnych fortun do udziału w olbrzymich przedsięwzięciach: na dowód tego przytacza raport, że połowa dawnych 120 000 akcij należy do posiadaczy przecięciowo 10-ciu akcij; a w ogóle przypada 19 akcij na jednego akcjonarjusza. To zdemokratyzowanie kredytu jest jednym ze znaczniejszych faktów społecznych naszéj epoki.

Konsole angielskie zaczynają się podnosić; już w d. 15 lutego stały na $87^1/_4$, dziś nieco niżéj—$87^1/_8$.

Włoska renta 5%, we Florencji $61^3/_4$, w Paryżu $60^1/_5$.

KURSA GIEŁDY.

w tygodniu 23 lutego—1 marca.

	Stopa %	PARI	CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU: Piątek 23 lut.	Sobota 24	Poniedz. 26	Wtorek 27	Środa 28	Czwar. 1 marca	Stosunek ost. do pari na 100.
			R	u	b	l	e		
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie.									
Obligi Skarbowe (r. 100. 250. 500).	4	100	85,50	85,50	85,33	85,67	85,67	85,33	85 1/3
Bilety Skarbu Kr. Pol.	4 3/25	100	.	.	.	.	.	.	.
Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup..	4	75	102,50	.	.	.	.	.	136 2/3
Cert. ban. na obl. cz. *A* (z.300) z kup.	5	45	51,25	.	.	.	.	.	113 9/10
„ „ „ *B* (z. 200)	0	30	27	.	.	.	.	.	90
	5	30	34	.	.	.	.	.	113 1/3
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	100	43	.	.	.	.	.	43
Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	.	72,50	72	72,33	72	72	72
kupon	.	.	.	.	.	.	.	0,98 8/9	.
Ruskie.									
5-ta pożyczka (500)............	.	100	*87,66	.	.	.	.	.	*87 2/3
6-ta pożyczka	.	100	.	.	.	.	.	.	.
Pożyczka premjowa (100)	.	100	116,33	116	116,33	.	112,25	107 (1)	107
Metaliki (300) lutowe	.	100	100	100	.	100	100	100	100
Metaliki (300) sierpniowe	.	100	100,25	100,25	.	100,25	100,25	100,25	100 1/4
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)..	.	100	91,50	91,50	.	.	91,25	.	91 1/4
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie.									
Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000).	4	100	84,67	84,66	84,75	84,75	.	.	84 3/4
„ „ „ ser. 2	4	100	84	.	84	83,75	.	83,50	83 1/2
kupon............	.	.	.	.	.	.	.	0,74 4/9	.
Akcje Dr. Żel. W-W. 100)	diw.	60	76,65	77,50	.	.	.	.	129 1/6
„ „ W-B. ((100. 150)...	4	100	68	68	.	68,17	68	.	68
„ „ Teresp. (100).....	5	100	103	103	103	103	103	103	103
„ „ Łodzk. (100).....	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Rus.									
Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	.	.	.	121	124	124,25	99 2/5
Obligi D. Ż. W-Peters. (125. 500).	4 1/2	100	93	.	.	.	.	.	93
2. Wexle.									
Berlin........(Tal. 100) 2 mies	.	92,85	115,50	115,50	115,50	115,42 1/2	115,35	115,20	124 1/10
Gdańsk....... (100) „	.	92,85	.	.	115,35	115,35	.	115,05	123 9/10
Hamburg.....(M. B. 300) „	.	141,02	.	.	177	177	.	.	125 1/2
Londyn....... (Ł. 1) 3 „	.	6,30	7,87	7,87	7,87	7,87 1/2	7,86 1/2	7,85	124 2/3
Paryż ....(Fran. 300) 2 „	.	75	94,65	94,65	94,50	94,50	94,42 1/2	94,35	125 4/5
Wiedeń....... (Gul. 150) „	.	92,85	114	113,85	113,55	114,30	113,70	113,70	122 1/2
Petersburg....(Rub. 100) 1 „	.	100	99,50	99,50	99,50	99,50	99,50	99,50	99 1/2
3. Monety.									
Półimperjał....................	.	5,15	6,45	.	.	.	.	.	125 1/5
Napoleondor....................	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski..............	.	3	3,75	.	.	.	.	.	125
Rubel srebrny..................	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski...................	.	0,92.85	.	.	.	.	.	.	.
Gulden austrjacki	.	0,61.9	.	.	.	.	.	.	.

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Peter.	Londyn	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Hamburg.
bankowa:	6 %	6	7	4	5	6	4 1/2	—
giełdowa:	—	6 1/4	7	4	5	4 1/3	4	4 1/4 (5)

(1) Nazajutrz 2 marca — 105, nawet 104.

CENY.

w miastach (za październik 1865 r.)

		Srednie ceny w miastach gubernji					W ogóle
		Warszawsk.	Radomskiéj	Lubelskiéj	Płockiéj	Augustows.	
Robotnik pieszy		0,42¼	0,36½	0,38½	0,42½	0,42	0,40
„ 1-konny		1,18½	1,01	0,91	1,23½	0,90	1,05
„ 2-konny		2,09	1,73	1,51½	2,06	1,64	1,78¾
Koń mierny		60,27	53,13	44,84	56,15½	35,16	49,91
Wół „		34,08	30,97	31,76	36,15½	23,48	31,26
Zboże:							
Pszenica	*korzec*	6,10	5,15	5,14	5,86½	6,32½	5,77½
Żyto	„	3,84½	3,70	3,94½	3,81½	4,78½	4,02
Kartofle	„	0,85¼	0,88	1,10	0,89	1,22	0,99
Mięso wołowe	*funt*	0,06½	0,06½	0,05½	0,06	0,06	0,06
Wełna celna	*pud*	27	.	16,75	19,97½	.	21,24
Drzewo opałowe	*sąż. kub.*	5,59½—6,75	3,21—3,93	4,05½—4,79	4,89—6,01	5,35—7,13	4,62—5,72
Okowita (z podatkiem)	*wiadro*	4,11½	3,75	3,82½	4,28	4,26	4,04½
Mąka pszenna celna	*korzec*	6,71	5,77	6,29	6,30	7,51½	6,51¾
Mąka „ zwyczajna	„	5,48½	4,10	5	5,16½	6,22½	5,17½
Mąka żytnia pytlowa	„	4,44½	3,80	4,55½	4,60	5,48	4,57½
Mąka „ razowa	„	3,89½	3,27	4,01	4	5,08½	4,05
Chleb pytlowy	*funt*	0,02½	0,02¼	0,02½	0,02½	0,03	0,02½
Chleb razowy	„	0,01¾	0,01½	0,01¾	0,01½	0,02	0,01¾
Siano	*pud*	0,38¾	0,32	0,33	0,43½	0,42	0,38

DOCHODY DRÓG ŻELAZNYCH WARSZAWSKO-WIEDEŃSKIÉJ I W.-BYDGOSKIÉJ

za m. styczeń 1866 r.

		W. Wied.	*W.-Bydg.*
Z przewozu osób	rubli	45.330, 26½	10.772, 50½
— towarów	—	109.316, 79	15.178, 48½
Różne dochody	—	5.797, 20½	448, 05
Razem	—	160.444, 26	26.399, 04
W tymże miesiącu 1865 r.	—	129.027, 15½	26.965, 53½
Zatém w 1866 więcéj	—	31.417, 10½	—
Zatém w 1866 mniéj	—	—	566, 49½

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 27 lutego.	w ciągu tygodnia przyb (+) ub.(—)
	r u b l i	
1. Skup:		
Portfel a) wexli kraj.	1.009.679, 73½	— 60.223, 10
Portfel b) „ zagr.	280.044, 86	+ 22.514, 26
2. Zaliczenia na papiery publiczne	1.355.662, 28	+ 20.695
3 Pożyczki na zastaw towarów: (w skł. warsz.)		
a) Wełny	198.772, 58½	— 8.850
b) Innych towarów	193.304, 93½	— 1.560
Łącznie (3)	392.077, 52	— 10.410

	w d. 27 lutego.	w ciągu tygodnia przyb. (+) ub.(—)
	r u b l i	
4. Zaliczenia na zastaw kosztown.	529.164	+ 2.953
5. Otwarte kred.	4.065.812, 85	+ 74.303, 51½
6. Kasa		
a) Monety zł. i sreb.	2.835.403, 64	— 7.012, 17¾
b) Bilety Ban. Pols.	469.948	+ 17.920
c) „ Kred. Ces.	2.341.487	+ 256.864
Łącznie (6)	5.646.838, 64	+ 267.771, 82¼

BILANS BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO

w d. 14/15 lutego.

STAN CZYNNY	B. francuski.	B. angielski	STAN BIERNY	B. francuski.	B. angielski.
	franków	franków		franków	franków
Fundusz metaliczny... ..	420.501159	332.402850	Bilety w obiegu.........	919.117925	519.081000
Portfel i zaliczenia na złoto.........	711.425735	464 584825	Przekazy z term. kilkod..	5.358561	10.082425
Zaliczenia na pap. publ. akcje.............	68.212700	246.637075	Rachunki bieżące.......	200.555595	427.662525
Dług skarbu i inne wart..	157.814111	366.250000	Kapitał zakładowy......	182.500000	363.825000
			Zysk do kapit. doliczony .	7.044776	—
			Inne bierniki..........	43.376848	89.223800
	1.357.953705	1.409.874750		1.357.953705	1.409.874750

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

Dyrekcja ubespieczeń. — (Zdanie Sprawy za rok 1864). — Pod zarządem Dyrekcji Ubespieczeń pozostają następujące instytucje:

1. Ubespieczenia zabudowań od pożarów;
2. „ ruchomości od pożarów;
3. „ transportów lądowych i wodnych;
4. „ na życie;
5. „ bydła rogatego od zarazy księgosuszem zwanéj;
6. Kasy oszczędności.

Ogólny obraz jéj działań w r. 1864, przedstawia się w następujących cyfrach:

1. Ubespieczenie we wszystkich instytucjach wynosiło z końcem roku 1864 sumę rs. 410.251.279 kop. 75 i wzrosło w ciągu roku tego, w porównaniu z rokiem 1863 o sumę rs. 4.832.044 k. 84.

2. Rospisane we wszystkich instytucjach składki, wynosiły rs. 3 019.772 k. 94¼, więcéj niż w roku poprzednim o rs. 1.483 484 k. 11¼.

3. Wypadków strat we wszystkich instytucjach było 2.681, mniéj niż w roku poprzedzającym o 711; — poniesione straty czyniły w przybliżeniu sumę rs. 1.413.000, mniéj niż w r. 1863 o sumę rs. 1.340.000.

4. Straty z roku 1864 i z lat poprzednich pochodzące, a w r. 1864 rospoznane lub rospoznania oczekujące, oraz koszta administracyjne, wynosiły w przybliżeniu rs. 2.320 300, mniéj niż w roku poprzedzającym o rs. 894.500.

5. Dyrekcja przyznawszy ogólną sumę rs. 1.603.658 k. 19½, rospoznała 3 034 śledztw wypadków w r. 1864 i w latach poprzednich wydarzonych; więcéj niż w roku poprzednim o 163.

6. Oprócz rospoznanéj, powyżéj wymienionéj ilości śledztw, Dyrekcja przywróciła 10) wynagrodzeń prekludowanych, wynoszących rs. 11,534 k. 11 i sprawdziła dowodów odbudowania 698.

7. Wypłacono w ciągu roku upłynionego, dotkniętym wypadkami rs. 1.770.311 k. 65¼, więcéj niż w roku poprzedzającym o rs. 45.592 k. 33¾.

8. Kapitału gotowego, należącego do instytucji ubespieczenia zabudowań, ruchomości, transportów lądowych i wodnych i ubespieczenia na życie, pozostało z końcem roku 1864 rs. 1.035 250 k. 43¾; zaległe składki do roku 1864 odnoszącéj się, oraz zaliczenia wynoszą rs. 1.941.104 k. 1¾. Razem stan czynny rs. 2.976 354 k. 45. Że zaś zobowiązania fundusze ubespieczeń ciążące wynosiły rs. 2.520.238 k. 39¾, ogólny majątek instytucji ubespieczeń, z końcem roku 1864 wynosił rs. 456.116 k. 5¼. A że z końcem roku 1863 brak kapitału wynosił rs. 231.364 k. 13¼, przeto stan majątkowy w roku 1864 polepszył się o rs. 687.480 k. 18¾.

9. Kapitał Głównéj Kasy Oszczędności w mieście Warszawie i 17 Kas prowincjonalnych, z końcem roku 1864 wynosił sumę rs. 634.336 k. 84¾, i zwiększył się w ciągu roku tegó o sumę rs. 118.286 k. 61¼.

10. Uczestnikom Kas Oszczędności w 11.520 szczegółowych wypłatach, zwrócono rs 199.013 k. 12, razem w porównaniu z rokiem 1863, liczba wypłat zwiększyła się o 1.314, a suma wypłacona zmniejszyła się o rs. 310.281 k. 70.

Bank Polski zakłada drugą z kolei filję w Włocławku.

Traité de comptabilité et d'administration industrielle— Guilbault. Dzieło to odznacza się dobrą metodą, jasnością wykładu i bogactwem praktycznych przykładów.

Das Wesen und die Ziele der Landwirthschaft. W. Hamm zasługuje na uwagę rolników. Autor wykazuje historyczny rozwój rolnictwa i wskazuje drogi, po jakich obecnie i w przyszłości stąpać winno. Nadto traktuje wiele przedmiotów, których w innych tego rodzaju dziełach nie znajdujemy, np. kwestję aklimatyzacji, połączenie gospodarstwa wiejskiego z leśném, ogrodnictwo w lasach, kwestję nawozu, wiejskie stowarzyszenia produkcijne, nauczanie ludowe i t. p.

Historij Żydów w Polsce T. II, p. Alexandra Kraushara, wyszedł świeżo z druku. Zwracamy nań uwagę czytelników z tego względu, że obejmuje wiadomości o stosunkach ekonomicznych w dawnéj Polsce.

W drukarni Gazety Polskiéj. Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.